

Utgiftsområde 8 Migration

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens förslag till anslag m.m. för 2009 såvitt avser utgiftsområde 8 Migration (prop. 2008/09:1) samt motioner från den allmänna motionstiden 2008 som rör de olika anslagen eller närliggande frågor.

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ett mål för utgiftsområde 8 som ska vara att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som inom ramen för den reglerade invandringen värnar asylrätten, underlättar rörlighet över gränser, främjar en behovsstyrd arbetskraftsinvandring, tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet.

De av regeringen under utgiftsområdet föreslagna anslagsbeloppen uppgår till ca 5,9 miljarder kronor.

I motionerna tas bl.a. upp frågor som rör förslaget till mål för utgiftsområdet, resurser till Migrationsverket för att hantera nya regler för arbetskraftsinvandring, amnesti för vissa grupper samt höjd dagersättning och återinförande av bostadsersättning till asylsökande. Även frågan om hälso- och sjukvård för asylsökande, personer som håller sig gömda och s.k. papperslösa tas upp i några motioner liksom frågan om det lämpliga i att Migrationsverket utser offentliga biträden.

Utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna. S-, v- och mp- ledamöterna har i särskilda yttranden redovisat sina respektive partiers anslagsförslag.

I betänkandet finns 12 reservationer (s, v och mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Mål för utgiftsområde 8	6
1:1 Migrationsverket	7
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	12
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	16
1:4 Domstolsprövning i utlänningsärenden och 1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden	20
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	21
1:7 Utresor för avvisade och utvisade och 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	24
Reservationer	27
1. Mål för utgiftsområde 8, punkt 1 (v)	27
2. Utbildning m.m. av Migrationsverkets personal, punkt 3 (v)	27
3. Utbildning m.m. av Migrationsverkets personal, punkt 3 (mp)	28
4. Boende m.m., punkt 4 (s)	28
5. Boende m.m., punkt 4 (v)	29
6. Boende m.m., punkt 4 (mp)	29
7. Ersättning till asylsökande, punkt 5 (s)	30
8. Hälso- och sjukvård m.m. för asylsökande, punkt 6 (v)	30
9. Hälso- och sjukvård för papperslösa, punkt 7 (v, mp)	31
10. Frågor om papperslösa i övrigt, punkt 8 (mp)	31
11. Offentligt biträde, punkt 9 (s)	32
12. Offentligt biträde, punkt 9 (v)	33
Särskilda yttranden	34
1. Anslag inom utgiftsområde 8 Migration (s)	34
2. Anslag inom utgiftsområde 8 Migration (v)	35
3. Anslag inom utgiftsområde 8 Migration (mp)	37
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	40
Propositionen	40
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	40
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionspartiernas förslag	46
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	47

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Mål för utgiftsområde 8

Riksdagen godkänner regeringens förslag till mål för utgiftsområde 8 Migration samt godkänner att målet för politikområdet Migration upphör att gälla. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 8 punkt 1 och avslår motion 2008/09:Sf359 yrkande 1.

Reservation 1 (v)

2. Anslag inom utgiftsområde 8 Migration

Riksdagen anvisar för 2009 anslagen under utgiftsområde 8 Migration enligt utskottets förslag i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 8 punkt 2 och avslår motionerna 2008/09:Fi270 yrkandena 29 och 30, 2008/09:Sf268 yrkandena 6 och 10, 2008/09:Sf332 yrkandena 1 och 2, 2008/09:Sf343 yrkande 5, 2008/09:Sf359 yrkande 2, 2008/09:Sf375 yrkandena 5, 7, 10 och 27, 2008/09:Sf378 yrkandena 1–5, 2008/09:N435 yrkande 34 och 2008/09:A396 yrkande 10.

3. Utbildning m.m. av Migrationsverkets personal

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sf268 yrkande 1, 2008/09:Sf331 yrkande 31 och 2008/09:Sf349.

Reservation 2 (v)

Reservation 3 (mp)

4. Boende m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sf309, 2008/09:Sf343 yrkandena 6 och 7, 2008/09:Sf364 yrkande 2, 2008/09:Sf375 yrkande 17, 2008/09:Sf380 yrkande 1, 2008/09:A380 yrkande 1 och 2008/09:A402 yrkande 26.

Reservation 4 (s)

Reservation 5 (v)

Reservation 6 (mp)

5. Ersättning till asylsökande

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sf238 och 2008/09:Sf375 yrkande 21.

Reservation 7 (s)

6. Hälso- och sjukvård m.m. för asylsökande

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sf332 yrkande 4 i denna del, 2008/09:Sf343 yrkandena 9, 10 i denna del och 11, 2008/09:Sf354 yrkande 2 och 2008/09:Sf356.

Reservation 8 (v)

7. Hälso- och sjukvård för papperslösa

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sf260, 2008/09:Sf317, 2008/09:Sf332 yrkande 4 i denna del, 2008/09:Sf343 yrkande 10 i denna del, 2008/09:Sf368 yrkande 12 i denna del och 2008/09:Sf369.

Reservation 9 (v, mp)

8. Frågor om papperslösa i övrigt

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sf319 yrkande 7 och 2008/09:Sf368 yrkandena 12 i denna del och 13.

Reservation 10 (mp)

9. Offentligt biträde

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sf273, 2008/09:Sf331 yrkandena 42 och 43 samt 2008/09:Sf375 yrkande 9.

Reservation 11 (s)

Reservation 12 (v)

Stockholm den 13 november 2008

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (m), Veronica Palm (s)¹, Helena Rivière (m), Ronny Olander (s)², Lars-Arne Staxäng (m), Solveig Zander (c), Siw Wittgren-Ahl (s)³, Ulf Nilsson (fp), Kurt Kvarnström (s)⁴, Mats G Nilsson (m), Lars Gustafsson (kd), Mikael Cederbratt (m), Matilda Ernkran (s)⁵, Fredrick Federley (c), Gunvor G Ericson (mp)⁶, Magdalena Streijffert (s)⁷ och LiseLotte Olsson (v)⁸.

¹⁻⁸ Avstår från ställningstagande under punkt 2.

Redogörelse för ärendet

Utskottet behandlar i detta betänkande proposition 2008/09:1 Budgetpropositionen för 2009 såvitt avser utgiftsområde 8 Migration samt motioner som rör anslagen eller närliggande frågor. De behandlade förslagen återfinns i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2008 samt de avvikelser i förhållande härtill som föreslås av s, v och mp. I bilaga 3 återfinns utskottets förslag till anslagsfördelning.

Under ärendets beredning har Migrationsverkets generaldirektör Dan Eliasson informerat utskottet bl.a. om verkets ekonomiska situation, arbetet med att effektivisera verksamheten och handläggningstiderna.

Finansutskottet har i betänkande 2008/09:FiU1 tillstyrkt regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration.

Utskottets överväganden

Mål för utgiftsområde 8

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner dels förslaget till mål för utgiftsområde 8 Migration, dels att målet för politikområdet Migration ska upphöra att gälla. Därmed avslår riksdagen ett motionsyrkande om att inte godkänna regeringens förslag.

Jämför reservation 1 (v).

Propositionen

Nuvarande mål för politikområdet Migration är att värna asylrätten i Sverige och internationellt, upprätthålla en reglerad invandring, införa ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring samt öka harmoniseringen av asyl- och migrationspolitiken i EU. Målet fastställdes av riksdagen i december 2006 (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:SfU2, rskr. 2006/07:33).

Med anledning av att statsbudgeten i fortsättningen inte kommer att indelas i politikområden och i förekommande fall inte heller i verksamhetsområden föreslår regeringen att målet för politikområdet Migration upphävs och att det i stället införs ett nytt mål mot vilka verksamheter inom utgiftsområdet ska redovisas och följas upp.

Enligt regeringens förslag ska målet för utgiftsområde 8 vara att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som inom ramen för den reglerade invandringen värnar asylrätten, underlättar rörlighet över gränser, främjar en behovsstyrd arbetskraftsinvandring, tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet.

Motionen

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf359 yrkande 1 beslut att inte godkänna förslaget om mål för utgiftsområde 8 och att inte heller godkänna att det hittillsvarande målet för migrationspolitiken upphör att gälla. Enligt motionärerna innebär det nya målet att den reglerade invandringen överordnas asylrätten.

Utskottets ställningstagande

Det nuvarande målet är kopplat till politikområdet Migration som har utmönstrats ur verksamhetsstrukturen. Detta mål fyller således inte längre någon funktion. Det bör därför upphävas och ett nytt mål fastställas som

avser utgiftsområdet. Utskottet har inte något att invända mot det av regeringen föreslagna målet för utgiftsområde 8 och tillstyrker förslaget. Motion Sf359 yrkande 1 avstyrks därmed.

1:1 Migrationsverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till medelsanvisning och avslår därmed motionsyrkanden om annan medelsanvisning.

Riksdagen avslår vidare motionsyrkanden bl.a. om utbildning av Migrationsverkets personal i vissa frågor och om inrättandet av en samrådsgrupp vid Migrationsverket kring asyl och religion. Jämför reservationerna 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

Anslaget används för Migrationsverkets kostnader för personal och lokaler, exklusive bostäder för asylsökande, samt övriga förvaltningskostnader. Anslaget används därmed för samtliga kostnader för handläggning och prövning av ärenden, genomförandet av organiserad sysselsättning, förvar och Migrationsverkets uppgifter vid överprövning av utlänningsärenden i domstol.

Regeringen bedömer att Migrationsverket kommer att fatta beslut i ca 260 000 ärenden inom verksamhetsområdena asyl, besök och bosättning samt svenskt medborgarskap under 2009. Migrationsverket ska härutöver överlämna överklagade asylärenden till migrationsdomstolarna, medverka som part i domstolsförhandlingarna samt avgöra verkställighetsärenden.

För att Migrationsverket ska kunna fullfölja sitt uppdrag att minska ärendebalanserna föreslår regeringen att anslaget ökas med 45 miljoner kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med 24 miljoner kronor för det ökade antalet ansökningar som de nya reglerna för arbetskraftsinvandring beräknas medföra samt för att hantera de arbetsuppgifter som kommer att överföras till Migrationsverket från Arbetsförmedlingen.

Härutöver föreslås att anslaget ökas med 40 miljoner kronor som en förstärkning av Migrationsverkets arbete med återvändande i syfte att antalet personer med lagakraftvunna avslagsbeslut som återvänder ska öka.

En mindre minskning av anslaget föreslås för att finansiera Ekonomistyrningsverkets arbete med bl.a. Europeiska flyktingfonden.

För 2009 föreslår regeringen ett ramanslag på ca 2 000 miljoner kronor.

Motioner med anslagseffekt för 2009

Socialdemokraterna

Veronica Palm m.fl. (s) begär i motion Sf375 yrkande 27 i denna del att riksdagen till anslaget 1:1 anvisar 4 miljoner kronor mindre än regeringen. Motionärerna motsätter sig att Migrationsverket får 24 miljoner kronor för arbetet med nya regler för arbetskraftsinvandring. Däremot anser de att Migrationsverket bör få 20 miljoner kronor för information till asylsökande om arbete, utbildning och bostad i Sverige. Informationen bör ges till dem som efter Migrationsverkets inledande bedömning bedöms ha asylskäl. I samma motion, yrkande 5, begärs ett tillkännagivande om att en framgångsrik arbetskraftsmigration förutsätter bibehållen ordning och reda på arbetsmarknaden med respekt för gällande villkor och kollektivavtal. I yrkande 7 begär motionärerna ett tillkännagivande om att de fackliga organisationernas möjlighet att medverka vid bedömning av behovet av arbetskraftsinvandring och att bevaka anställningstryggheten särskilt måste beaktas.

Mona Sahlin m.fl. (s) begär i motion Fi270 yrkande 29 ett tillkännagivande om myndighetsprövning vid arbetskraftsinvandring. Enligt motionärerna måste en verklig prövning av arbetsgivaren göras och den görs bäst av Arbetsförmedlingen och inte av Migrationsverket.

Liknande yrkanden finns i motion N435 yrkande 34 av Mona Sahlin m.fl. (s) och i motion A396 yrkande 10 av Berit Högman m.fl. (s).

Vänsterpartiet

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf359 yrkande 2 i denna del att riksdagen till anslaget 1:1 anvisar 314 miljoner kronor mindre än regeringen. Motionärerna anser att de som fått avslag enligt den tillfälliga asyllagen och de papperslösa som lever varaktigt i Sverige ska beviljas amnesti fr.o.m. den 1 juli 2009. De motsätter sig att Migrationsverkets anslag ökas som en följd av de nya reglerna för arbetskraftsinvandring samt avvisar satsningen på 40 miljoner kronor för återvändande.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf332 yrkande 1 förslag till lag som innebär att den som fått avslag på sin ansökan enligt den tidsbegränsade lydelsen i 2 kap. 5 b § utlänningslagen (2005:716) ska beviljas uppehållstillstånd om det inte föreligger särskilda skäl som talar emot detta som att han eller hon gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Motionärerna anser att de omständigheter som ledde fram till att vissa fick uppehållstillstånd med stöd av den tillfälliga asyllagen har fortsatt giltighet. I samma motion, yrkande 2, begärs förslag om att den som kan göra sannolikt att han eller hon varaktigt befunnit sig i Sverige sedan den 1 januari 2008 och inte gjort sig skyldig till grov brottslighet ska ges permanent uppehållstillstånd. Även de som inte sökt asyl bör under vissa förutsättningar få amnesti så att de kan bygga en framtid i Sverige.

Miljöpartiet de gröna

Gunvor G Ericson m.fl. (mp) begär i motion Sf378 yrkande 1 i denna del att riksdagen till anslaget 1:1 anvisar 40 miljoner kronor mindre än regeringen. Motionärerna menar att effektivisering av Migrationsverkets verksamhet minskar anslaget.

Motioner utan anslagseffekt 2009

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf331 yrkande 31 ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Migrationsverket i uppdrag att organisera kurser för personalen i opartiskt användande av verkets landinformation. Motionärerna anser att Migrationsverket bortser från information som talar för att uppehållstillstånd bör beviljas.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) begär i motion Sf268 yrkande 1 ett tillkännagivande om behovet av utbildning för all personal som arbetar med migrationsfrågor i jämställdhet, HBT-frågor, mänskliga rättigheter och barnens bästa.

I motion Sf349 av Eva Johnsson (kd) begärs ett tillkännagivande om att inrätta en samrådsgrupp vid Migrationsverket kring asyl och religion. En sådan samrådsgrupp behövs för att uppmärksamma konvertiternas situation.

Utskottets ställningstagande

Enligt vad som anges i propositionen sökte fler personer under 2007 asyl i Sverige än i något annat enskilt land i Europa. Drygt hälften av de asylsökande från Irak som sökte asyl inom EU gjorde det i Sverige.

Under 2007 sökte 36 200 personer asyl i Sverige jämfört med 24 300 året innan, vilket innebar en ökning med nästan 50 %. Antalet personer från Irak som sökte asyl här uppgick 2007 till 18 600, vilket är mer än en fördubbling jämfört med 2006. Första halvåret 2008 ansökte 12 270 personer om asyl i Sverige, vilket är en minskning med 30 % jämfört med samma period 2007. Antalet asylsökande förväntas minska under 2008.

Under 2007 avgjorde Migrationsverket ca 32 500 asylärenden, vilket är en ökning med närmare 70 % jämfört med året innan. Antalet ännu inte avgjorda ärenden ökade emellertid med 5 600 eftersom antalet nya asylsökande ökade kraftigt.

Under första halvåret 2008 avgjordes 15 800 asylärenden varav 31 % inom sex månader. Den genomsnittliga handläggningstiden har dock ökat från 218 dagar till 273 dagar. Antalet inte avgjorda ärenden minskade under första halvåret 2008 från 23 000 till 19 600 ärenden.

Enligt propositionen har Migrationsverket inte uppfyllt de mål som regeringen har satt upp för handläggningstider för asylärenden. Målet är att en asylansökan ska avgöras senast inom sex månader efter det att ansökan kommit in till Migrationsverket. Asylansökan som rör ensamkommande barn ska avgöras senast inom tre månader. Det är enligt regeringen många

faktorer som förklarar varför handläggningstiderna är längre än det uppsatta målet, bl.a. det ökade antalet asylsökande och avsaknaden av identitetshandlingar hos de sökande. Endast 6 % av de asylsökande uppvisade 2007 en passhandling vid ansökningstillfället.

Migrationsverket har dock vidtagit flera åtgärder för att minska handläggningstiderna, bl.a. har verket inlett ett avarbetningsprojekt med inriktning på sökande från Irak och Somalia. Ärendehantering och arbetssätt har också förändrats under året samtidigt som organisatoriska förändringar har genomförts.

Migrationsverkets generaldirektör har vid ett besök i utskottet den 21 oktober 2008 bl.a. informerat om det effektiviseringsarbete som pågår inom myndigheten. Bland annat genomför verket en omstruktureringsarbete av verksamheten samtidigt som verksamheten håller på att digitaliseras. Andra åtgärder är chefsutveckling och upphandling av externa konsulter. Beträffande prognosen för antalet asylsökande beräknar Migrationsverket att 25 000 personer kommer att söka asyl i Sverige under vardera året 2008 och 2009. För åren 2010 och 2011 räknar Migrationsverket med att 23 000 respektive 20 000 kommer att söka asyl här.

Enligt utskottets uppfattning finns det skäl att anta att den utveckling av myndigheten och dess arbetsmetoder som redan pågår kommer att ge positiva resultat både i form av kortare handläggningstider och minskade kostnader. För närvarande är det dock inte möjligt att bedöma när åtgärderna kommer att ge upphov till minskade kostnader. En neddragning av anslaget med 40 miljoner kronor redan från 2009, som föreslås i motion Sf378, är som utskottet ser det inte realistiskt.

När det gäller frågan om amnesti för vissa grupper som tas upp i motion Sf359 vill utskottet hänvisa till tidigare ställningstaganden. Senast i det av riksdagen godkända betänkandet 2007/08:SfU2 tog utskottet avstånd från liknande krav med motiveringen att det skulle innebära att uppehållstillstånd beviljas utan en individuell prövning i varje enskilt fall. Om annat än de individuella skälen tillåts avgöra om uppehållstillstånd ska beviljas eller inte skulle det enligt utskottet innebära att asylprocessen kommer att styras av icke förutsägbara faktorer eller omständigheter. Eftersom en sådan ordning inte gagnar rättssäkerheten kunde den inte accepteras. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Beträffande regeringens förslag att tilldela Migrationsverket medel för det arbete som föranleds av nya regler för arbetskraftsinvandring konstaterar utskottet att riksdagen helt nyligen tagit ställning till förmån för regeringens förslag i proposition 2007/08:147 Nya regler för arbetskraftsinvandring (bet. 2008/09:SfU3, rskr. 2008/09:37). Utskottet anser i likhet med regeringen att Migrationsverket bör ges resurser för de utvidgade uppgifter som följer av arbetet enligt de nya reglerna.

Vidare anser utskottet att den som fått ett avlägsnandebeslut ska rätta sig efter det och således lämna landet inom viss tid. Utskottet, som delar regeringens bedömning att antalet personer som återvänder till hemlandet

efter avslag på en asylansökan bör öka, har inget att invända mot förslaget att ge Migrationsverket ökade resurser för att förstärka arbetet med återvändande.

I en av motionerna föreslås att medel avsätts för information till asylsökande om arbete, utbildning och bostad. Utskottet anser att sådan information är mycket angelägen då den kan underlätta en etablering i arbetslivet och ge en bra start i samhället i övrigt. Informationen bör ges så snart som möjligt i asylprocessen. Av Migrationsverkets årsredovisning 2007 (s. 40) framgår att asylsökande redan vid inskrivningen på en mottagningsenhet får information om arbete och bostad vid en eventuell bosättning i kommun. Viss sådan information lämnas även i samband med svenskundervisningen. När en person beviljas uppehållstillstånd får han eller hon information om bostads- och arbetssituationen i Sverige. Enligt utskottet finns det sannolikt utrymme för förbättringar av informationen, men utskottet är för närvarande inte berett att förorda att Migrationsverket ska ges ytterligare medel härför.

I regleringsbrevet för Migrationsverket för 2008 finns krav på myndigheten att redovisa hur man arbetar med att bibehålla och vidareutveckla personalens sakkunskap i frågor som rör mänskliga rättigheter och kvinnors respektive HBT-personers villkor. Vidare anges att ändamålsenlig kompetens ska finnas inom verksamhetsområdena Asyl respektive Besök och bosättning vid handläggning av ärenden rörande ensamkommande barn och barn i familj. I Migrationsverkets årsredovisning för 2007 (s. 67–68) beskrivs de utbildningar Migrationsverket genomfört under 2007, t.ex. har under året fem tvådagarsutbildningar om könsperspektiv och HBT-frågor genomförts och fyra kurser om barns utveckling. Mot bakgrund härav och då frågor om utbildning av personalen får anses i första hand vara ett ansvar för myndigheten själv saknas det enligt utskottet anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande härom.

Inte heller anser utskottet att riksdagen ska ta något initiativ i fråga om användandet av Lifos, som är Migrationsverkets IT-baserade verktyg för landinformation. Enligt utskottet är även detta i första hand en fråga för myndigheten själv. Dessutom pågår det redan ett arbete inom myndigheten för att utveckla kvaliteten på landinformationen. Av Migrationsverkets redogörelse den 22 oktober 2008 för verkets plan för kontinuerlig uppföljning och redovisning av kvaliteten i verksamheten framgår bl.a. att landinformationsenheten sedan sommaren 2008 har veckovisa avstämningar med andra berörda verksamhetsområden vad gäller viktiga händelser i omvärlden som har betydelse för verksamheten. Det kan gälla frågor om säkerhetsläget, internflyktsalternativ m.m. Efter dessa avstämningar publiceras i Lifos under rubriken "Världen i blyxtbelysning" en kommentar från området Rättslig styrning. Kommentaren innehåller förutom rena faktauppgifter om händelseutvecklingen i ett visst land också en analys av utvecklingen med utgångspunkt i utlänningslagens bestämmelser. Vidare pågår ett arbete

med att utarbeta s.k. landprofiler beträffande de länder varifrån det kommer flest asylsökande. Därutöver gör Migrationsverket regelbundet s.k. utredningsresor till olika länder.

När det gäller frågan om en samrådsgrupp vid Migrationsverket kring asyl och religion anser utskottet att det i första hand får ankomma på verket självt att bedöma behovet därav. Utskottet noterar att Migrationsverkets generaldirektör vid sitt besök i utskottet uppgav att verket, som redan har ett samarbete med bl.a. Svenska kyrkan och Caritas, för närvarande diskuterar hur man ska gå vidare med religionsfrågorna.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker motionerna Sf375 yrkandena 5, 7 och 27 i denna del, Fi270 yrkande 29, N435 yrkande 34, A396 yrkande 10, Sf359 yrkande 2 i denna del, Sf332 yrkandena 1 och 2 och Sf378 yrkande 1 i denna del.

Även motionerna Sf331 yrkande 31, Sf268 yrkande 1 och Sf349 avstyrks med det anförda.

1:2 Ersättningar och bostadskostnader

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till medelsanvisning och avslår därmed motionsyrkanden om annan medelsanvisning.

Riksdagen avslår vidare motionsyrkanden bl.a. om att bostadsersättning vid eget boende ska återinföras och att nuvarande ersättningssystem för asylsökande ska ses över.

Jämför reservationerna 4 (s), 5 (v), 6 (mp) och 7 (s).

Propositionen

Anslaget används för att finansiera bidrag till asylsökande m.fl. och ersättningar till kommuner och landsting samt bostäder för asylsökande m.fl.

Enligt propositionen styrs utgifterna under anslaget främst av antalet asylsökande, handläggningstiderna hos berörda myndigheter samt tiden från det att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut har vunnit laga kraft till utresa.

I propositionen aviserar regeringen en höjning av återetableringsstödet för att underlätta för fler personer att återvända.

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 50 miljoner kronor som tillfälligt förs över till utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning, i avvaktan på beredningen av de förslag som lämnats i betänkandet Skolgång för barn som ska avvisas eller utvisas (SOU 2007:34).

För 2009 föreslår regeringen ett ramanslag på 2 449 miljoner kronor.

Motioner med anslagseffekt för 2009

Socialdemokraterna

Veronica Palm m.fl. (s) begär i motion Sf375 yrkande 27 i denna del att riksdagen till anslaget 1:2 anvisar 29 miljoner kronor mindre än regeringen. Motionärerna avvisar höjningen av återetableringsstödet och omfördelar dess medel till anslaget 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden.

Vänsterpartiet

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf359 yrkande 2 i denna del att riksdagen till anslaget 1:2 anvisar 510 miljoner kronor mer än regeringen. Motionärerna anser att dagersättningen till de asylsökande bör höjas med 30 kr per dag och värdesäkras. Vidare anser de att bostadsersättning till asylsökande vid eget boende ska återinföras med 500 kr för ensamstående och 1 000 kr för familj. De motsätter sig att 50 miljoner kronor förs till utgiftsområde 25 samt anser att ett minskat antal asylsökande minskar utgifterna för förvar.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf343 yrkande 5 förslag om återställande av bostadsersättningen vid eget boende.

Motioner utan anslagseffekt 2009

Veronica Palm m.fl. (s) begär i motion Sf375 yrkande 17 ett tillkännagivande om att bestämmelserna om eget boende måste ses över. Enligt motionärerna behövs en ordentlig analys av boendeformerna under såväl prövotiden som den inledande tiden efter beslut om uppehållstillstånd. I samma motion, yrkande 21, begärs ett tillkännagivande om en översyn av dagens ersättningssystem till individen. Motionärerna påpekar att dagersättningen till asylsökande har legat still under många år.

I motion Sf309 av Yilmaz Kerimo (s) begärs ett tillkännagivande om asylsökandes boendesituation under väntan på uppehålls- och arbetstillstånd. Bland annat motiverar problem med trångboddhet en översyn.

I motion Sf364 av Leif Jakobsson m.fl. (s) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att se över möjligheterna till eget boende. Att tillåta eget boende är enligt motionärerna kontraproduktivt när det gäller att ge asylsökande förutsättningar för arbete och integration. Enligt motionärerna är ett förstahandskontrakt på bostad ett sätt att undvika trångboddhet.

I motion A380 av Yilmaz Kerimo m.fl. (s) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att rätten till eget boende bör avskaffas och ett kommunalt maxtak för flyktingmottagande införas.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf343 yrkande 6 förslag till hur regler för bostadsbidrag för asylsökande bör utformas. Vanligt bostadsbidrag bör införas för boende i andra hand och för inneboende. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om åtgärder för att komma till rätta med trångboddhet.

Maria Wetterstrand m.fl. (mp) begär i motion A402 yrkande 26 ett tillkännagivande om att värna principen om eget boende. Enligt motionärerna är det oacceptabelt om människor i Sverige inte själva ska få välja bostadsort.

I motion Sf238 av Betty Malmberg (m) begärs ett tillkännagivande om att dagersättningen inte ska reduceras för asylsökande under 19 år som har ett extrajobb.

I motion Sf380 av Ulrika Karlsson i Uppsala (m) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om rätten till eget boende. Människor i anläggningsboende mår enligt motionären sämre än de i eget boende. Rätten till eget boende måste därför värnas.

Utskottets ställningstagande

Migrationsverket har enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) ett huvudansvar för mottagandet av asylsökande från det att ansökan om asyl lämnas in till dess att personen tas emot i en kommun om uppehållstillstånd har beviljats alternativt lämnar landet vid ett avslagsbeslut. Migrationsverket ansvarar för att ordna boende för de asylsökande som inte ordnar boende på egen hand. Vidare prövar Migrationsverket behovet av dagersättning och särskilt bidrag till den asylsökande.

Under 2007 var i genomsnitt ca 33 000 personer registrerade som asylsökande vid Migrationsverket. Det är en ökning med 1 200 personer jämfört med 2006. Ökningen berodde främst på ett ökat antal asylsökande, längre handläggningstider, ett ökat antal ärenden som överklagades samt svårigheter inom återvändandearbetet. Av de personer som omfattades av mottagandet hade ca 55 % ordnat boendet på egen hand, s.k. eget boende, och övriga fanns i boende anordnat av Migrationsverket, s.k. anläggningsboende. 2007 var den genomsnittliga vistelsetiden i mottagandesystemet 354 dagar, vilket kan jämföras med året innan då vistelsetiden var 371 dagar.

En asylsökande som inte har egna inkomster eller tillgångar får enligt LMA dagersättning för att bl.a. täcka utgifterna för mat och kläder. Regeringen fastställer i förordning nivån på ersättningen.

För att förbättra mottagandet av asylsökande har en särskild utredare tillsatts för att göra en översyn av mottagandet (dir. 2007:172). Utgångspunkten för översynen är att mottagandet ska vara utformat så att det bidrar till en rättssäker, effektiv och human asylprocess med kort handläggningstid samt främjar de asylsökandes möjligheter till sysselsättning och egenförsörjning såväl under tiden asylansökan prövas som vid ett beviljande av uppehållstillstånd. Vidare ska mottagandet vara utformat på ett sätt som möjliggör ett snabbt återvändande efter lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut med så korta vistelsetider i asylsystemet som möjligt. Även de asylsökandes boende ska ses över i syfte att skapa incitament för den enskilde att bosätta sig i regioner med goda förutsättningar för bostäder, arbete eller utbildning. I uppdraget ingår också att se över nivåerna

för dagersättningen, som varit oförändrade sedan 1994, samt de olika grunderna för att sätta ned dagersättningen. Uppdraget ska redovisas senast den 27 februari 2009.

I motion Sf238 föreslås att dagersättningen för asylsökande under 19 år inte ska reduceras vid extra arbete. Utskottet ser positivt på detta förslag som också ligger i linje med ändringen i socialtjänstlagen (2001:453) från den 1 januari 2008 om att ungdomars inkomster från feriearbete inte ska reducera ekonomiskt bistånd om de inte överstiger ett visst belopp.

Flertalet av motionsyrkandena i övrigt rör frågor som kommer att behandlas inom ramen för den av regeringen tillsatta översynen. Utskottet, som inte anser att det finns skäl att föregripa översynen, anser att resultat härav bör avvaktas.

För asylsökande som saknar medel och bor i en av Migrationsverkets anläggningar är bostaden kostnadsfri. Bostadsersättningen vid eget boende utges sedan den 1 mars 2005 endast i särskilda fall. Skälet till att bostadsersättningen i princip har slopats var de nackdelar som möjligheten för de asylsökande att själva ordna sitt boende är förknippade med, t.ex. att de asylsökande utnyttjas på bostadsmarknaden och att eget boende kan leda till trångboddhet som framför allt är negativt för barnen. Utskottet ansåg i likhet med regeringen att staten inte genom bostadsersättningen skulle fortsätta att stimulera boendeförhållanden som åtminstone i vissa fall var om inte direkt skadliga så i vart fall mindre lämpliga för berörda barn (prop. 2004/05:28, bet. 2004/05:SfU7, rskr. 2004/05:113). Utskottet vidhåller detta ställningstagande. Däremot anser utskottet att det är viktigt att resurser läggs på att förkorta vistelsetiderna i mottagandesystemet genom snabba handläggning och att de som får uppehållstillstånd så fort som möjligt kan tas emot i kommunerna.

För att underlätta ett återvändande under värdiga villkor kan enligt lagen (2007:640) om återetableringsstöd för vissa utlänningar ett ekonomiskt stöd utges till personer med lagakraftvunna avvisnings- eller utvisningsbeslut som självmant väljer att återvända till ett land som på grund av svåra motsättningar har begränsade förutsättningar att stödja återetablering. Utskottet anser att återetableringsstödet är ett bra sätt att underlätta för vissa personer som inte fått uppehållstillstånd här att återvända till hemlandet.

Utskottet noterar att återetableringsstödet har höjts fr.o.m. den 1 november 2008 till 30 000 för den som fyllt 18 år och till 15 000 kr för den som inte fyllt 18 år, dock till högst 75 000 kr per familj.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker motionerna Sf375 yrkande 27 i denna del, Sf359 yrkande 2 i denna del, och motion Sf343 yrkande 5.

Vidare avstyrks motionerna Sf375 yrkandena 17 och 21, Sf309, Sf364 yrkande 2, A380 yrkande 1, Sf343 yrkandena 6 och 7, A402 yrkande 26 och Sf380 yrkande 1.

Motion Sf238 får anses tillgodosedd med vad utskottet anförts ovan om reducering av dagersättningen vid extra arbete.

1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till medelsanvisning och avslår därmed motionsyrkanden om annan medelsanvisning.

Riksdagen avslår vidare motionsyrkanden bl.a. om vuxna asylsökandes tillgång till hälso- och sjukvård och om hälso- och sjukvård för personer som håller sig undan verkställighet av ett avvísnings- eller utvisningsbeslut och för s.k. papperslösa.

Jämför reservationerna 8 (v), 9 (v, mp) och 10 (mp).

Propositionen

Anslaget används för att finansiera organiserad överföring av flyktingar m.fl. och ersättning till de kommuner som tar emot dessa personer samt bidrag till vissa hjälpinsatser för flyktingar utanför Sverige. Bidrag till flyktingars resor från Sverige för bosättning i annat land och bidrag till flyktingar för kostnader för anhörigas resor till Sverige finansieras också via detta anslag. Även statsbidrag till den efterforskningsverksamhet som enligt avtal bedrivs av Svenska Röda Korset bekostas från anslaget. Dessutom finansieras från anslaget internationell samverkan inom ramen för flykting- och migrationspolitiken m.m. samt vissa studier och analyser inom det migrationspolitiska området.

Av propositionen framgår att 1 799 personer överfördes till Sverige under 2007 för vidarebosättning.

Anslagsmedlen för 2009 avseende vidarebosättning av flyktingar m.fl. kan enligt regeringen användas med viss flexibilitet och motsvarar utgifterna för överföring och mottagande av 1 900 personer.

För 2009 föreslår regeringen ett ramanslag på ca 352 miljoner kronor.

Motioner med anslagseffekt för 2009

Vänsterpartiet

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf359 yrkande 2 i denna del att riksdagen till anslaget 1:3 anvisar 2 miljoner kronor mindre än regeringen. Motionärerna anser att återvändandebidraget ska slopas.

Miljöpartiet de gröna

Gunvor G Ericson m.fl. (mp) begär i motion Sf378 yrkande 1 i denna del att riksdagen till anslaget 1:3 anvisar 250 miljoner kronor mer än regeringen. Motionärerna anser att en tillfällig amnesti ska beviljas dem som fick ett avvisningsbeslut enligt den tidigare utlänningslagen och som fortfarande befinner sig här, inte har begått grova brott och hjälpligt kan visa sin identitet. Vidare anser motionärerna att alla gömda, även vuxna, ska ha rätt till hälso- och sjukvård fr.o.m. den 1 januari 2009. I samma motion, yrkande 2, begärs ett tillkännagivande om att genomföra en regularisering för papperslösa personer i Sverige och i yrkande 3 ett tillkännagivande om att införa en rätt till hälso- och sjukvård för gömda vuxna flyktingar.

Motioner utan anslagseffekt 2009

I motion Sf260 av Anne Ludvigsson m.fl. (s) begärs ett tillkännagivande om tillgång till mödrahälsovård för gömda och papperslösa kvinnor. Motionärerna anser att dessa bör få tillgång till mödrahälsovård och vård vid abort och förlossning på sjukhus på samma villkor som andra kvinnor i Sverige.

I motion Sf354 av Nikos Papadopoulos och Leif Pettersson (s) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om en översyn av asylsökandes tillgång till hälso- och sjukvård. Motionärerna menar att alla ska behandlas lika inom den svenska sjukvården.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf332 yrkande 4 förslag om att asylsökande personer som undanhåller sig avvisningsbeslut samt papperslösa som befinner sig varaktigt i Sverige ska få hälso- och sjukvård inom ramen för befintligt hälso- och sjukvårdssystem och tandvårdssystem på samma villkor som övriga bosatta i Sverige. Motionärerna motsätter sig särlagstiftning för dessa grupper.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf343 yrkande 9 ett tillkännagivande om att regeringen i samarbete med Socialstyrelsen bör utforma riktlinjer angående möjligheter för asylsökande att få hälso- och sjukvård inom ramen för befintligt hälso- och sjukvårdssystem. I samma motion, yrkande 10, begärs förslag om omfattande sjuk- och tandvård för asylsökande och papperslösa. Motionärerna anser att dessa grupper bör få rätt till samma vård som andra som är bosatta i Sverige. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram en informationssatsning om landstingens skyldigheter att tillhandahålla hälsoundersökningar för asylsökande m.fl. Landstingen har enligt motionärerna misskött sitt åtagande vad gäller hälsoundersökningar av asylsökande.

I motion Sf319 av Bodil Ceballos m.fl. (mp) begärs i yrkande 7 ett tillkännagivande om att situationen för de papperslösa bör lösas. Motionärerna anser att ett sätt att lösa situationen för denna grupp är att genomföra en s.k. regularisering. Ett annat sätt är att införa undantagsregler som gör det möjligt att i vissa fall söka uppehållstillstånd för arbete i

Sverige i stället för att behöva resa till hemlandet, dvs. låta de nya bestämmelserna om arbetskraftsinvandring gälla även för asylsökande som fått avslagsbeslut innan de nya reglerna träder i kraft.

Gunvor G Ericson m.fl. (mp) begär i motion Sf317 förslag om papperslösas rätt till sjukvård enligt principen om människors lika värde och allas rätt till vård utifrån behov.

I motion Sf368 av Bodil Ceballos m.fl. (mp) begärs i yrkandena 12 och 13 tillkännagivanden dels om rätt till hälso- och sjukvård samt skola för irreguljära migranter, dels om att regulariseringar bör vara tillåtna i EU-länderna då sådana behov föreligger.

I motion Sf356 av Göran Lindblad och Ulrika Karlsson i Uppsala (m) begärs ett tillkännagivande om ersättning till landsting för hälso- och sjukvård avseende asylsökande. Avtalet mellan staten och landstingen innebär att sjukvården måste lämna ut uppgifter om den enskilde till Migrationsverket, dvs. den myndighet som ska pröva ärendet, vara motpart m.m. Ersättning för hälso- och sjukvård bör hanteras av annan myndighet än Migrationsverket.

I motion Sf369 av Inger Davidson (kd) begärs ett tillkännagivande om att hälso- och sjukvårdslagen bör vara överordnad migrationslagstiftningen. Då kan även papperslösa få vård på samma villkor som de med ett komplett personnummer.

Utskottets ställningstagande

För att underlätta för flyktingar och andra skyddsbehövande med permanenta uppehållstillstånd att frivilligt återvända till sina hemländer kan återvändningsbidrag utges enligt lagen (1984:890) om bidrag till utlänningsars resor från Sverige för bosättning i annat land. Bidrag utges, förutom för skäligen resekostnader, med högst 10 000 kr för varje vuxen och med högst 5 000 kr för varje barn under 18 år, dock med sammanlagt högst 40 000 kr för varje familj. Utskottet anser att återvändningsbidraget behövs för att stödja de enskilda som vill återvända till sina ursprungsländer. Utskottet finner därför ingen anledning att föreslå riksdagen att bidraget ska slopas.

I motion Sf319 begärs att situationen för de papperslösa får en lösning. Utskottets ställningstagande till motionsyrkanden om amnesti för vissa grupper har redovisats ovan. Bland annat anser utskottet att en sådan inte bör införas eftersom det skulle innebära att asylprocessen kommer att styras av icke förutsägbara faktorer eller omständigheter och inte av de individuella skälen i varje enskilt fall. Utskottet kan inte heller tillstyrka förslaget i övrigt i motion Sf319 yrkande 7.

I flera av motionerna tas frågan upp om att alla asylsökande liksom s.k. gömda och papperslösa ska ha rätt till hälso- och sjukvård på samma villkor och i samma omfattning som personer har som är bosatta i Sverige.

Enligt 4 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och 6 § tandvårdslagen (1985:125) är landstinget skyldigt att erbjuda omedelbar hälso- och sjukvård eller tandvård om någon som vistas inom ett landsting utan att vara bosatt där behöver sådan vård.

Sedan den 1 juli 2008 har de tidigare överenskommelserna mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om asylsökandes och vissa andra utlänningars rätt till hälso- och sjukvård tagits in i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. (prop. 2007/08:105, bet. 2007/08:SfU8, rskr. 2007/08:199). Lagen, som gäller utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen, omfattar asylsökande, utlänningar som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som inte är folkbokförda här i landet, personer som hålls i förvar och som inte har placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest samt personer som vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen, dvs. målsägande och vittnen.

Såvitt gäller den som inte har fyllt 18 år ska landstingen erbjuda vård i samma omfattning som erbjuds den som är bosatt inom landstinget. Detta gäller även för barn som håller sig undan verkställighet av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut. Utlänningar som har fyllt 18 år ska erbjudas vård som inte kan anstå, mödrahälsovård, vård vid abort och preventivmedelsrådgivning. Vidare ska landstinget, om det inte är uppenbart obehövt, erbjuda utlänningar som omfattas av lagen en hälsoundersökning.

Beträffande vuxna bör enligt vad som anges i sistnämnda proposition vårdens omfattning utgå från begreppen omedelbar vård och vård som inte kan anstå. Också i fortsättningen bör vad som anses vara omedelbar vård få avgöras från fall till fall av den behandlande läkaren. Begreppet vård som inte kan anstå är avsett att vara en utvidgning av den vård som definieras som omedelbar och innefattar vård och behandling av sjukdomar och skador i de fall där även en måttlig fördröjning bedöms kunna medföra allvarliga följder för patienten. Även följdinsatser till sådan vård bör innefattas.

Vuxna ska erbjudas vård under den tid de omfattas av Migrationsverkets mottagandesystem. Om ett avslagsbeslut har meddelats ska vård erbjudas till dess att beslutet om avvisning eller utvisning har verkställts.

Utskottet konstaterar att vuxna personer som fått ett lagakraftvunnet avslagsbeslut med anledning av sin asylansökan, men som ändå stannar kvar i landet som s.k. gömda samt personer, oavsett ålder, som inte sökt uppehållstillstånd, s.k. papperslösa, inte omfattas av lagen. Av budgetpropositionen (utg.omr. 9 s. 46) framgår emellertid att regeringen avser att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda frågan om hälso- och sjukvård för personer som undanhåller sig verkställighet av avvisnings- eller utvisningsbeslut, personer som inte sökt nödvändiga tillstånd för vistelse i Sverige samt asylsökande. Utredaren ska därvid fästa särskild vikt vid barns behov.

Eftersom frågan om hälso- och sjukvård för vuxna asylsökande liksom för utlänningar som olovligen vistas i Sverige redan har uppmärksamrats av regeringen finns det enligt utskottet inte någon anledning för riksdagen att nu vidta någon åtgärd.

I motion Sf356 tas frågan upp om ersättning till landsting för hälso- och sjukvård för asylsökande. En särskild utredare har som redan nämnts tillsatts för att göra en översyn av mottagandet av asylsökande. I utredningsuppdraget ingår även att se över den nuvarande ordningen för hur statlig ersättning till kommuner och landsting lämnas i syfte att effektivisera och förenkla systemet. Utskottet anser att utredningsresultatet bör avvaktas.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker motionerna Sf359 yrkande 2 i denna del och Sf378 yrkandena 1 i denna del, 2 och 3.

Även motionerna Sf260, Sf354 yrkande 2, Sf332 yrkande 4, Sf343 yrkandena 9–11, Sf319 yrkande 7, Sf317, Sf368 yrkandena 12 och 13, Sf356 och Sf369 avstyrks med vad utskottet anför.

1:4 Domstolsprövning i utlänningsärenden och 1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till medelsanvisning och avslår därmed motionsyrkanden om annan medelsanvisning.

Propositionen

Anslaget 1:4 används för migrationsdomstolarnas och Migrationsöverdomstolens förvaltningsutgifter för överprövning av utlännings- och medborgarskapsärenden. Från anslaget finansieras även Regeringsrättens handläggning av resningsansökningar i utlännings- och medborgarskapsärenden.

Regeringen föreslår att anslaget 1:4 minskas med 20 miljoner kronor för att finansiera de nya reglerna för arbetskraftsinvandring.

För 2009 föreslår regeringen ett ramanslag på ca 458 miljoner kronor.

Anslaget 1:5 används för att finansiera migrationsdomstolarnas, Migrationsöverdomstolens och Regeringsrättens utgifter för nämndemän och sakkunniga samt för klagandes resor till förhandlingar i migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen. Vidare finansieras bl.a. offentligt biträde och tolkar i domstolsprocessen.

För 2009 föreslår regeringen ett ramanslag på ca 198 miljoner kronor.

Motioner med anslagseffekt för 2009

Vänsterpartiet

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf359 yrkande 2 i denna del att riksdagen till anslaget 1:4 anvisar 20 miljoner kronor mer än regeringen. Motionärerna motsätter sig att anslaget minskas som en följd av de nya reglerna för arbetskraftsinvandring.

Miljöpartiet de gröna

Gunvor G Ericson m.fl. (mp) begär i motion Sf378 yrkande 1 i denna del att riksdagen till anslaget 1:5 anvisar 93 miljoner kronor mer än regeringen. Motionärerna anser att offentliga biträden ska utses av migrationsdomstol och inte av Migrationsverket. Av det skälet föreslås att medel under anslaget 1:6 flyttas till detta anslag.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har som redan nämnts bifallit regeringens förslag om nya regler för arbetskraftsinvandring. Vidare har utskottet ovan tillstyrkt att Migrationsverket tilldelas medel för det arbete som föranleds av de nya reglerna. Utskottet kan inte se något hinder mot att en del av anslaget 1:4 tas i anspråk för att finansiera myndighetens arbete med de nya reglerna.

När det gäller kostnader för offentligt biträde under anslaget 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden vill utskottet liksom föregående år peka på att dessa kostnader avser den del av processen som handläggs hos Migrationsverket eller Regeringskansliet. En förändrad ordning för att förordna biträde påverkar därför i sig inte medelsanvisningen.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelsanvisning för anslagen 1:4 och 1:5 och avstyrker motionerna Sf359 yrkande 2 i denna del och Sf378 yrkande 1 i denna del.

1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till medelsanvisning och avslår därmed motionsyrkanden om annan medelsanvisning.

Riksdagen avslår vidare motionsyrkanden bl.a. om offentligt biträde i s.k. Dublinärenden och om att Rättshjälpsmyndigheten alternativt länsrätten ska förordna offentliga biträden i utlänningsärenden.

Jämför reservationerna 11 (s) och 12 (v).

Propositionen

Anslaget används för kostnader för offentligt biträde i utlänningsärenden.

Utgifterna för offentligt biträde i utlänningsärenden har ökat till följd av ett ökat antal asylsökande och på grund av att offentligt biträde förordnas i en större andel av ärendena än tidigare. Regeringen avser att följa utvecklingen och återkomma vid behov vad avser anslagets budgetering.

För 2009 föreslår regeringen ett ramanslag på ca 93 miljoner kronor.

Motioner med anslagseffekt för 2009

Socialdemokraterna

Veronica Palm m.fl. (s) begär i motion Sf375 yrkande 27 i denna del att riksdagen till anslaget 1:6 anvisar 29 miljoner kronor mer än regeringen. Eftersom kostnaden för juridiska ombud inte täcks i budgetpropositionen för 2009 anser motionärerna att medel bör tas av anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader. I samma motion, yrkande 10, begärs ett tillkännagivande om kostnaden för de juridiska ombuden. Motionärerna påpekar att alla som söker asyl i Sverige har rätt till ett juridiskt ombud.

Mona Sahlin m.fl. (s) begär i motion Fi270 yrkande 30 ett tillkännagivande om offentligt biträde i utlänningsärenden. Regeringen gör enligt motionärerna en obegripligt stor neddragning av anslaget.

Vänsterpartiet

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf359 yrkande 2 i denna del att riksdagen till anslaget 1:6 anvisar 100 miljoner kronor mer än regeringen. Regeringens neddragning av anslaget är enligt motionärerna orimligt stor.

Miljöpartiet de gröna

Gunvor G Ericson m.fl. (mp) begär i motion Sf378 yrkande 1 i denna del att riksdagen till anslaget 1:6 inte anvisar några medel. Motionärerna anser att offentliga biträden ska utses av migrationsdomstol och inte av Migrationsverket. Därför flyttas medel från detta anslag till anslaget 1:5. I samma motion, yrkande 4, begärs ett tillkännagivande om att migrationsdomstolarna ska utse offentliga biträden.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) begär i motion Sf268 yrkande 6 ett tillkännagivande om att beslut om offentligt biträde enligt utlänningslagen ska fattas av migrationsdomstol och inte av Migrationsverket.

Motioner utan anslagseffekt 2009

Veronica Palm m.fl. (s) begär i motion Sf375 yrkande 9 ett tillkännagivande om översyn av de juridiska ombudens roll och funktion i asylprocessen.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf331 yrkande 42 ett tillkännagivande om en sådan ändring i utlänningslagen att det blir möjligt att förordna offentligt biträde i ärenden som handläggs enligt Dublinförordningen. Migrationsöverdomstolen har i praxis slagit fast att offentligt biträde inte kan förordnas i dessa ärenden. I samma motion, yrkande 43, begärs ett tillkännagivande om att Rättshjälpsmyndigheten alternativt länsrätten bör förordna offentliga biträden i utlänningsärenden. Enligt motionärerna är det inte rimligt att Migrationsverket ska ha rätten att utse sin egen motpart.

I motion Sf273 av Göran Lindblad (m) begärs ett tillkännagivande om införandet av en auktorisation av de rättsliga biträden som ska företräda asylsökande i syfte att tillgodose kravet på tillräckligt kompetenta biträden.

Utskottets ställningstagande

Utvärderingsutredningen, som har i uppdrag att utvärdera den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden, har i ett delbetänkande (SOU 2008:65) Sekretess och offentliga biträden i utlänningsärenden gjort bedömningen att det finns både för- och nackdelar med att det är Migrationsverket som utser offentliga biträden. Nackdelen är framför allt att verket blir sökandens motpart i domstolen vid ett överklagande. Om beslutanderätten överförs från Migrationsverket till domstolarna eller någon annan myndighet än Migrationsverket måste man dock räkna med att handläggningen av ärendena fördröjs med åtminstone ett par arbetsdagar per ärende. Det skulle framför allt innebära en olägenhet för de asylsökande men också en kostnadsökning. Om ärendena överförs till domstolarna bör man dessutom räkna med en merkostnad för hanteringen i domstol, vilken räknat på ca 30 000 ärenden kan uppskattas till minst 80 miljoner kronor per år. Att föra över beslutanderätten till någon annan myndighet eller till domstolarna bör därför göras endast om det visar sig att Migrationsverkets handläggning inte kan förbättras i tillräcklig omfattning. Eftersom Migrationsverket avser att genomföra en rad förbättringar när det gäller hantering av biträdesfrågor, t.ex. vad gäller rutiner för lämplighetsbedömning och anpassning av organisationen så att biträdesfrågorna bedöms på rätt nivå inom verket, anser utredningen att beslut om förordnande av offentligt biträde inte nu bör överföras från Migrationsverket till någon annan myndighet. Betänkandet är föremål för remissbehandling till den 28 januari 2009.

Mot bakgrund av vad nu anförts och då resultatet av remissbehandlingen bör avvaktas är någon åtgärd i frågan om förordnande av offentligt biträde inte motiverad.

I en av motionerna begärs att offentligt biträde ska förordnas i ärenden som handläggs enligt Dublinförordningen. Utskottet konstaterar att offentligt biträde enligt 18 kap. 1 § utlänningslagen ska förordnas i ärende om

avvisning eller utvisning, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Utskottet finner inte skäl att föreslå riksdagen en ändring av ifrågavarande bestämmelse.

Migrationsverkets generaldirektör framhöll vid besöket i utskottet den 21 oktober 2008 att verket bedömer att utgifterna för offentliga biträden 2009 kommer att uppgå till 168 miljoner kronor.

Mot bakgrund av att regeringen förklarat sin avsikt att följa utvecklingen och vid behov återkomma vad avser anslagets budgetering anser utskottet att förslaget till medelsanvisning kan tillstyrkas. Motionerna Sf375 yrkandena 10 och 27 i denna del, Fi270 yrkande 30, Sf359 yrkande 2 i denna del, Sf378 yrkandena 1 i denna del och 4 samt Sf268 yrkande 6 avstyrks därmed.

Även motionerna Sf375 yrkande 9, Sf331 yrkandena 42–43 och Sf237 avstyrks med det anförda.

1:7 Utresor för avvisade och utvisade och 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till medelsanvisning och avslår därmed motionsyrkanden om annan medelsanvisning.

Propositionen

Anslaget 1:7 används för resor ut ur landet för utlänningar som avvisats eller utvisats enligt beslut av regeringen, Migrationsverket eller med stöd av utlänningslagen. Även kostnader för resor ut ur Sverige för de asylsökande som återkallat sin ansökan finansieras från anslaget.

För 2009 föreslår regeringen ett ramanslag på ca 204 miljoner kronor.

Anslaget 1:8 används för utbetalningar till projekt som beviljas medel inom ramen för Europeiska flyktingfonden och Europeiska återvändandefonden motsvarande EU:s finansiering av dessa program. Under anslaget finansieras även kvarvarande utbetalningar från Flyktingfonden II.

Sverige har från EU-budgeten för 2009 tilldelats 16,5 miljoner euro för flyktingfonden och återvändandefonden inom det finansiella ramprogrammet för solidaritet och förvaltning av migrationsströmmar för perioden 2008–2013. Ramprogrammet ska säkerställa en rättvis ekonomisk ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna vid införandet av en integrerad förvaltning av unionens yttre gränser respektive genomförandet av en gemensam asyl- och invandringspolitik. Projekt som kan ges stöd är t.ex. åtgärder för mottagande av asylsökande samt återvändande till hemlandet av personer som ska avvisas eller utvisas.

Regeringen föreslår att anslaget 1:8 ökas med 29 miljoner kronor.
För 2009 föreslår regeringen ett ramanslag på ca 90 miljoner kronor.

Motioner med anslagseffekt för 2009

Vänsterpartiet

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf359 yrkande 2 i denna del att riksdagen till anslaget 1:7 anvisar 100 miljoner kronor mindre än regeringen. Den nya instans- och processordningen har minskat behovet av bevakade utresor för avvisade och utvisade. Dessutom bör inte medel anslås för att avvísningar ska kunna genomföras av personer som är i så dåligt skick att det krävs ambulans och medföljande medicinsk personal.

Miljöpartiet de gröna

Gunvor G Ericson m.fl. (mp) begär i motion Sf378 yrkande 1 i denna del att riksdagen till anslaget 1:7 anvisar 130 miljoner kronor mindre än regeringen. Enligt motionärerna bör det finnas ett tak för hur många gånger försök att utvisa en person ska få ske. Samordning mellan polis och Migrationsverket brister varför verkställigheten bör åvila endast en av myndigheterna. En sådan ordning skulle ge stora effektivitetsvinster. I samma motion, yrkande 5, begärs ett tillkännagivande om att utvisa och avvisa färre personer från Sverige.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) begär i motion Sf268 yrkande 10 ett tillkännagivande om att sätta en gräns för hur många utvisningsförsök som får göras.

Utskottets ställningstagande

Ett avslag på en ansökan om uppehållstillstånd kombineras som regel med ett beslut om avvisning eller utvisning. Enligt 12 kap. 15 § utlänningslagen ska en utlänning som avvisas lämna landet inom två veckor och en utlänning som utvisas lämna landet inom fyra veckor från det att beslutet vann laga kraft.

Återvändandet ska i första hand ske frivilligt med stöd av Migrationsverket. I de fall skyldigheten att återvända inte respekteras, är det polisen som ska se till att avvisnings- eller utvisningsbeslutet genomförs. Återsändandet ska alltid genomföras under humana och värdiga former.

Migrationsverket hanterade under 2007 ca 11 000 ärenden rörande personer som var aktuella för återvändande. Den genomsnittliga tiden från det att en person fått ett lagakraftvunnet avvisningsbeslut till utresa ur landet var 268 dagar. Motsvarande tid 2006 var 229 dagar. Den genomsnittliga tiden för personer som återvänt självmant var 104 dagar under 2007 medan motsvarande tid 2006 var 98 dagar.

Under 2007 överlämnade Migrationsverket sammanlagt 6 000 återvändandeärenden till polisen. Kriminalvårdens transporttjänst verkställde under 2007 avvisnings- eller utvisningsbeslut rörande 2 000 personer, vilket är

en ökning i jämförelse med 2006 med drygt 25 %. Den totala utgiften var 113 miljoner kronor och utgiften per transporterad var drygt 58 000 kr, en minskning med drygt 4 000 kr jämfört med 2006.

Enligt regeringen har antalet personer som har återvänt till hemlandet efter ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut inte nått de nivåer som krävs för att asylprocessen ska vara i balans, och antalet personer som återvänder bör därför öka. I detta arbete är samverkan med andra myndigheter, bl.a. polisen och Kriminalvårdens transporttjänst, central. Migrationsverkets och Rikspolisstyrelsens samarbete har enligt vad som anges i propositionen intensifierats under senare tid.

Av Migrationsverkets verksamhets- och utgiftsprognos från den 30 oktober 2008 framgår att 11 476 återvändandeärenden avgjorts t.o.m. det tredje kvartalet 2008. Motsvarande siffra under samma period 2007 var 7 867 ärenden. Antalet avgjorda ärenden har därmed ökat med 38 %. I jämförelse med motsvarande tre kvartal 2007 har det skett en ökning både av antalet personer som återvänder självmant (+ 57 %) och av antalet personer som överlämnas till polisen för verkställighet med tvång (+ 42 %). Enligt Migrationsverket är avtalen om återvändande med Irak och trepartsavtalet rörande Afghanistan kombinerat med möjligheten att betala ut återetableringsstöd och ge annat stöd för återvändande centrala förutsättningar för ett fungerande återvändande.

Enligt utskottets mening måste som redan nämnts den självklara utgångspunkten vara att den som fått ett avlägsnandebeslut ska rätta sig efter det och således lämna landet inom viss tid. Även om Migrationsverket har förbättrat sitt resultat vad gäller arbetet med återvändande delar utskottet regeringens bedömning att antalet personer som återvänder bör öka. Utskottet anser med hänsyn härtill att det inte bör göras någon neddragning av anslaget 1:7. Tvärtom har utskottet ovan tillstyrkt att Migrationsverkets anslag ökas med 40 miljoner kronor för 2009 för att förstärka arbetet med återvändande. Därtill kommer att det höjda återetableringsstödet kan leda till att fler personer väljer att självmant återvända till hemlandet.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelsanvisning för anslagen 1:7 och 1:8 och avstyrker motionerna Sf359 yrkande 2 i denna del, Sf378 yrkandena 1 i denna del och 5 samt Sf268 yrkande 10.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Mål för utgiftsområde 8, punkt 1 (v)

av LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till mål för utgiftsområde 8 Migration och förslaget att målet för politikområdet Migration upphör att gälla. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Sf359 yrkande 1 och avslår proposition 2008/09:1 utgiftsområde 8 punkt 1.

Ställningstagande

Regeringens förslag till mål för utgiftsområde 8 Migration innebär att principen om den reglerade invandringen kommer att överordnas asylrätten. Eftersom detta eliminerar asylrättens grundvalar strider det bl.a. mot flyktingkonventionen. Riksdagen bör därför avslå regeringens förslag.

2. Utbildning m.m. av Migrationsverkets personal, punkt 3 (v)

av LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Sf331 yrkande 31 och avslår motionerna 2008/09:Sf268 yrkande 1 och 2008/09:Sf349.

Ställningstagande

Migrationsverkets landinformationssystem Lifos innehåller information om de asylsökandes hemländer. Vid bedömningen av asylärenden bortser emellertid verkets handläggande personal från innehållet i Lifos när där finns information som talar för att den asylsökande bör beviljas uppehållstillstånd. Av det skälet är det angeläget att personalen får sådan utbildning att de på ett opartiskt sätt kan använda systemet.

3. Utbildning m.m. av Migrationsverkets personal, punkt 3 (mp)

av Gunvor G Ericson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Sf268 yrkande 1 och avslår motionerna 2008/09:Sf331 yrkande 31 och 2008/09:Sf349.

Ställningstagande

För att personalen inom Migrationsverket ska få en så bred kompetens som möjligt är det angeläget att alla som arbetar med migrationsfrågor får utbildning som medför att de alltid har barns bästa för ögonen när ett asyl-ärende ska avgöras. Vidare bör personalen få ökad utbildning i såväl frågor om mänskliga rättigheter och jämställdhet som frågor om homo- och bisexuellas och transpersoners levnadsvillkor. Utbildningsinsatserna bör även erbjudas personal vid domstolarna och polisen.

4. Boende m.m., punkt 4 (s)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Matilda Ernkrans (s) och Magdalena Streijffert (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Sf309, 2008/09:Sf364 yrkande 2 och 2008/09:Sf375 yrkande 17 och avslår motionerna 2008/09:Sf343 yrkandena 6 och 7, 2008/09:Sf380 yrkande 1, 2008/09:A380 yrkande 1 och 2008/09:A402 yrkande 26.

Ställningstagande

Enligt vår mening är det hög tid att göra en ordentlig analys av boendeformerna under såväl asylprövningstiden som den inledande tiden efter beslut om uppehållstillstånd. Det är flera problem förknippade med s.k. eget boende, t.ex. svårigheter för Migrationsverkets handläggare att hålla kontakt med de asylsökande och trångboddhet, som är särskilt påfrestande för barnen. Vi anser därför att bestämmelserna om eget boende i lagen om mottagande av asylsökande bör ses över.

5. Boende m.m., punkt 4 (v)

av LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Sf343 yrkandena 6 och 7, 2008/09:Sf380 yrkande 1 och 2008/09:A402 yrkande 26 och avslår motionerna 2008/09:Sf309, 2008/09:Sf364 yrkande 2, 2008/09:Sf375 yrkande 17 och 2008/09:A380 yrkande 1.

Ställningstagande

De asylsökandes ska själva ha rätt att själva välja bostadsort. För att ge dem ekonomiska förutsättningar att själva svara för sina boendekostnader bör ett vanligt bostadsbidrag införas som även ska kunna utbetalas vid boende i andra hand eller till den som bor inneboende. Regeringen bör återkomma med förslag om bostadsbidrag för asylsökande.

Alla barn som bor i en kommun ska ha rätt till en boendesituation som ger tillräckligt utrymme och möjlighet till integritet. Socialtjänstens ansvar för att även barn till asylsökande ska få ett tillräckligt skydd så att t.ex. extrem trångboddhet kan undvikas bör därför tydliggöras.

6. Boende m.m., punkt 4 (mp)

av Gunvor G Ericson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Sf380 yrkande 1 och 2008/09:A402 yrkande 26 och avslår motionerna 2008/09:Sf309, 2008/09:Sf343 yrkandena 6 och 7, 2008/09:Sf364 yrkande 2, 2008/09:Sf375 yrkande 17 och 2008/09:A380 yrkande 1.

Ställningstagande

Förslag har framförts om att inskränka flyktingars rätt att bo var de vill. Det är oacceptabelt att människor i Sverige inte själva ska få välja bostadsort. Om särskilda regler skulle tillåtas för "den andre" hotas demokratin eftersom det demokratiska samhället bygger på att samma regler ska gälla för alla.

7. Ersättning till asylsökande, punkt 5 (s)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Matilda Ernkrans (s) och Magdalena Streijffert (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Sf375 yrkande 21 och avslår motion 2008/09:Sf238.

Ställningstagande

Trots den hittillsvarande positiva ekonomiska utvecklingen i samhället har dagersättningen till de asylsökande i stort sett legat stilla under många år. För de asylsökande innebär den låga ersättningen att de får svårigheter att klara den dagliga livsföringen. Vi anser av det skälet att en översyn måste göras av det nuvarande ersättningssystemet.

8. Hälso- och sjukvård m.m. för asylsökande, punkt 6 (v)

av LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Sf332 yrkande 4 i denna del och 2008/09:Sf343 yrkandena 9, 10 i denna del och 11, bifaller delvis motion 2008/09:Sf354 yrkande 2 och avslår motion 2008/09:Sf356.

Ställningstagande

För att värna de asylsökandes rätt till vård och för att respektera den medicinska etikens grundläggande principer bör asylsökande omfattas av den allmänna hälso- och sjukvården och således inte av någon särlagstiftning. Regeringen bör därför i samarbete med Socialstyrelsen utforma riktlinjer om möjligheterna för asylsökande att få hälso- och sjukvård inom ramen för befintligt hälso- och sjukvårdssystem.

Vuxna asylsökande bör ha rätt till sjukvård och tandvård på samma villkor som alla andra i Sverige. De bör således ha rätt till behandling även för icke akuta sjukdomstillstånd. Regeringen bör snarast återkomma med förslag på utökad rätt till full sjuk- och tandvård för vuxna asylsökande.

Uppgifter från Sveriges Kommuner och Landsting visar att landstingen hittills har misskött sitt åtagande för hälsoundersökningar av asylsökande. Endast ca 30 % av samtliga nyanlända asylsökande genomgick 2006 en hälsoundersökning. Detta är otillfredsställande. Eftersom landstingen har redovisat brister när det gäller informationen till de asylsökande är det angeläget att de skapar väl fungerande rutiner för att nå så många nyanlända asylsökande som möjligt. Socialstyrelsen bör därför få i uppdrag att informera om landstingens skyldigheter att tillhandahålla hälsoundersökningar för asylsökande.

9. Hälso- och sjukvård för papperslösa, punkt 7 (v, mp)

av Gunvor G Ericson (mp) och LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Sf260, 2008/09:Sf317, 2008/09:Sf332 yrkande 4 i denna del, 2008/09:Sf343 yrkande 10 i denna del, 2008/09:Sf368 yrkande 12 i denna del och 2008/09:Sf369.

Ställningstagande

De s.k. papperslösa bör ha rätt till sjukvård och tandvård på samma villkor som alla andra i Sverige. Regeringen bör därför snarast återkomma med förslag på utökad rätt till sjukvård för de papperslösa.

10. Frågor om papperslösa i övrigt, punkt 8 (mp)

av Gunvor G Ericson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Sf319 yrkande 7 och 2008/09:Sf368 yrkandena 12 i denna del och 13.

Ställningstagande

Den 1 april 2006 upphörde den tillfälliga lagstiftning som gav nästan 18 000 personer permanent uppehållstillstånd i Sverige. Över 10 000 personer fick avslag på sin ansökan. Därtill kommer de personer som av olika skäl inte kunde ansöka om uppehållstillstånd enligt den tillfälliga

lagen, t.ex. de som inte hade ett utvisnings- eller avviseringsbeslut. Många av dem arbetar här och bidrar till samhällsekonomin. Att avvisa eller utvisa 10 000 personer skulle innebära en ren förlust för Sverige bl.a. i form av skatteintäkter och minskade vinster för näringslivet. Det är både inhumant och ett slöseri med resurser att inte ge de papperslösa en möjlighet att fortsätta att bidra till vårt samhälle. Regeringen bör därför skyndsamt lösa situationen för denna grupp, t.ex. genom att genomföra en regularisering eller genom att personer som fått avslag på sin ansökan om asyl innan de nya reglerna för arbetskraftsinvandring börjar gälla tillåts söka uppehållstillstånd för arbete utan att behöva lämna landet.

Vidare bör regeringen på EU-nivå verka för att regulariseringar vid behov ska genomföras.

Många av de migranter som befinner sig i EU-länderna utan tillstånd lever i en väldigt utsatt situation. Ett minimikrav är därför att barn ska få gå i skola.

11. Offentligt biträde, punkt 9 (s)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Matilda Ernkran (s) och Magdalena Streijffert (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Sf375 yrkande 9 och avslår motionerna 2008/09:Sf273 och 2008/09:Sf331 yrkandena 42 och 43.

Ställningstagande

Den förändring av asylprövningsprocessen som genomförts har varit viktig för att öka legitimiteten och öppenheten. Ännu är det dock för tidigt att se alla effekter av den nya lagstiftningen. I direktiven till Utvärderingsutredningen (dir. 2007:119) anges att utredningen bl.a. ska se över den nuvarande ordningen med Migrationsverket som den som förordnar offentligt biträde. Utredningens uppdrag i den delen är således begränsad. Vi anser att utredningen bör få i uppdrag att även se över frågan om de juridiska ombudens roll och funktion i asylprocessen.

12. Offentligt biträde, punkt 9 (v)

av LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Sf331 yrkandena 42 och 43 samt avslår motionerna 2008/09:Sf273 och 2008/09:Sf375 yrkande 9.

Ställningstagande

Migrationsöverdomstolen har slagit fast att det saknas rättsligt utrymme att förordna offentligt biträde i ärenden enligt Dublinförordningen. Mot bakgrund av den starkt divergerande tillämpningen av asylreglerna mellan olika EU-länder finns inte sällan behov av rättsligt biträde i dessa ärenden. Regeringen bör därför återkomma med förslag om en sådan ändring i utlänningslagen att det blir möjligt att förordna offentligt biträde även i s.k. Dublinärenden.

Sedan lång tid är det Migrationsverket som förordnar offentligt biträde i utlänningsärenden. Det har riktats kritik mot hur verket hanterar den uppgiften, t.ex. att den asylsökande ibland fått ett offentligt biträde som inte tillvaratagit klientens intressen. Eftersom den asylsökande i realiteten har små möjligheter att välja en jurist som är kunnig inom detta rättsområde tvingas han eller hon att acceptera undermåliga insatser. När Migrationsverket nu till följd av den nya instans- och processordningen är motpart till den asylsökande i migrationsdomstolarna framstår det som orimligt att verket ska ha rätten att utse sin egen motpart. Regeringen bör därför återkomma med förslag om att Rättshjälpsmyndigheten eller länsrätten ska förordna offentligt biträde i utlänningsärenden.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 8 Migration (s)

Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Matilda Ernkrans (s) och Magdalena Streijffert (s) anför:

I vår motion ”En ansvarsfull ekonomisk politik för jobb och välfärd” beskriver vi socialdemokrater hur det går att bygga ett bättre Sverige utan att öka orättvisor och förstärka klyftorna i samhället. Vi har den senaste tiden sett hur finanskrisen slår hårt och djupt in i människors vardag. Varslen ökar för varje dag och oron stiger inför vad framtiden har att bjuda. Då krävs en sammanhållen politik för en sammanhållen nation i stället för den politik regeringen nu bedriver. Ökade orättvisor har inte varit och är inte heller i framtiden svaret på människors problem.

Finansutskottet har i det första steget av budgetprocessen ställt sig bakom regeringens budgetförslag för 2009. Om riksdagen i sin tur väljer att ställa sig bakom finansutskottets förslag innebär det att riksdagen för detta år låser såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena samt beslutar om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år. För budgetåret 2009 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 8 inte får överstiga 5 899 miljoner kronor under riksdagens fortsatta behandling. Socialdemokraternas förslag för utgiftsområdet understiger denna nivå och kan således formellt tas upp till behandling.

Eftersom majoriteten i finansutskottet i det första steget av budgetprocessen föreslagit en budgetpolitik med en helt annan inriktning än den vi önskat, avstår vi från att reservera oss. Vårt budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Vi vidhåller vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 8 borde ha begränsats med 4 miljoner kronor på det sätt som framgår av Socialdemokraternas motion 2008/09:Sf375.

Anslag inom utgiftsområde 8

Vi motsätter oss att Migrationsverket får resurser för det arbete som föranleds av de nya reglerna för arbetskraftsinvandring. Detta har sin grund i att vi inte godtar regeringens förslag i proposition 2007/08:147 Nya regler för arbetskraftsinvandring. Som framgår av betänkande 2008/09:SfU3 har vi begärt avslag på propositionen. Enligt vår uppfattning förutsätter en framgångsrik arbetskraftsinvandring ordning och reda på arbetsmarknaden med respekt för gällande villkor och kollektivavtal. I det ligger att de fackliga organisationerna har en reell möjlighet både att medverka vid bedömningen av behovet av att rekrytera arbetskraft och att bevaka anställnings-

tryggheten för de enskilda. Dessutom fordras att en kontroll görs av arbetsgivaren. Enligt vår uppfattning är det Arbetsförmedlingen och inte Migrationsverket som är bäst skickad att göra en sådan kontroll.

Vi anser däremot att Migrationsverket bör få medel för information till asylsökande om arbete, utbildning och bostad i Sverige. En sådan information måste ges till dem som efter Migrationsverkets inledande bedömning bedöms ha asylskäl.

Alla som söker asyl i Sverige har rätt till ett juridiskt ombud. Då är regeringens förslag om en stor neddragning av anslaget 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden obegripligt. Av det skälet överför vi medel från anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader för att täcka kostnaden för juridiska ombud. Vi finansierar detta genom att inte höja återetableringsstödet under anslaget 1:2.

2. Anslag inom utgiftsområde 8 Migration (v)

LiseLotte Olsson (v) anför:

En majoritet av finansutskottets ledamöter, representerande Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna har beslutat om ramar för statsbudgetens utgiftsområden samt en beräkning av statens inkomster. Ett tak för statens utgifter, inklusive pensionssystemet vid sidan av statsbudgeten, kommer att fastställas för 2009, 2010 och 2011.

Vänsterpartiet menar att Sverige behöver en rejäl förändring av politiken för fler jobb, ökad rättvisa, förstärkt välfärd och kloka investeringar för framtiden. Vi presenterar i vår budgetmotion 2008/09:Fi271 en helt annan inriktning av den ekonomiska politiken än vad majoriteten i finansutskottet fattat beslut om. Vårt budgetalternativ avvisar regeringens politik, som är närsynt och oansvarig, som systematiskt ger mer till dem som har mest, och som i grunden angriper och eroderar den svenska välfärdsmodellen. Vi avvisar regeringens kraftiga skattesänkningar, attackerna på de gemensamma trygghetssystemen och urgröpningen av det gemensamma ägandet. Vänsterpartiet gör en radikalt annorlunda bedömning än regeringen och majoriteten i finansutskottet av de långsiktiga behoven för svensk ekonomi. Vi ifrågasätter de penning- och finanspolitiska ramverken som vi menar försvårar en politik för full sysselsättning.

Vänsterpartiets budgetmotion innehåller en mängd förslag som på olika sätt stimulerar ekonomin och stärker Sveriges långsiktiga växtkraft. Vi föreslår en stor satsning för fler anställda i den offentliga sektorn. Det handlar om kraftfulla åtgärder i syfte att förbättra kvaliteten inom bl.a. sjukvården, skolan och barn- och äldreomsorgen. Vi anslår också betydande medel för ökade investeringar i infrastruktur, bostäder och klimatåtgärder. Vi ser jämställdheten som en strukturell fråga om makt och resurser och föreslår en rad politiska insatser för att förändra ojämlika strukturer. Vi genomför ett omfattande socialt reformprogram på en rad områden. Detta är i motsats

till regeringens politik – som försitter goda chanser och vrider klockan tillbaka – ett ansvarsfullt budgetalternativ, som använder de gemensamma resurserna bättre, mer rättvist och mer framtidsinriktat.

När regeringen presenterade budgetpropositionen för 2009 befann sig den svenska ekonomin i en kraftig konjunkturnedgång. Trots detta var budgetpropositionen i princip utan stabiliseringspolitiska förslag. Därefter har det globala finanssystemet i det närmaste kollapsat. Det stod tidigt klart under hösten att finanskrisen skulle få betydande konsekvenser på den reala svenska ekonomin. Konjunkturinstitutet räknar med en BNP-tillväxt på -0,1 % för 2009, vilket kan jämföras med regeringens prognos i budgetpropositionen som låg på 1,3 %. Regeringen har under hösten dels lagt en proposition för stabilitetsstärkande åtgärder för det svenska finansiella systemet (prop. 2008/09:61), dels en proposition för en bättre fungerande kreditförsörjning via en stärkning av AB Svensk Exportkredit och Almi Företagspartner AB (prop. 2008/09:73). Innehållet i dessa propositioner är i huvudsak bra. Men det räcker inte på långa vägar för att på ett verkkningsfullt sätt motverka den kraftiga lågkonjunktur som den svenska ekonomin nu befinner sig i. Budgetpropositionen för 2009 var i princip överspelad redan när den presenterades och regeringens underlåtenhet att under hösten revidera budgeten och lägga fram ett kraftfullt åtgärdspaket för att motverka lågkonjunkturen riskerar att leda till mycket allvarliga konsekvenser.

Av nu redovisade skäl deltar vi inte i beslutet om fördelning av anslag inom utgiftsområde 8 men vidhåller att anslagen borde ha fördelats i enlighet med vår motion Sf359.

Anslag inom utgiftsområde 8

Vänsterpartiet anser att det finns skäl att genomföra en amnesti så att vissa grupper kan få permanent uppehållstillstånd från den 1 juli 2009. Vi anvisar medel härför.

Amnesti bör ges den som fått avslag på sin ansökan enligt den tillfälliga asyllagen såvida det inte föreligger särskilda skäl, som att han eller hon gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Vi menar att de omständigheter som ledde fram till att vissa fick uppehållstillstånd med stöd av den tillfälliga asyllagen har fortsatt giltighet.

Vidare ska amnestin gälla den som kan göra sannolikt att han eller hon varaktigt befunnit sig i Sverige sedan den 1 januari 2008 och inte gjort sig skyldig till grov brottslighet. Dessa personer måste få en chans att bygga en framtid i Sverige.

Som en konsekvens av att vi inte godtar regeringens förslag i proposition 2007/08:147 Nya regler för arbetskraftsinvandring motsätter vi oss att Migrationsverkets anslag ökas som en följd av de nya reglerna. Vi motsätter oss också att anslaget 1:4 Domstolsprövning i utlänningsärenden minskar för att finansiera denna ökning av verkets anslag.

Vi avvisar också den ökning av Migrationsverkets anslag som föreslås för att stärka arbetet med återvändande och anser att ett minskat antal asylsökande minskar utgifterna för förvar.

Vidare motsätter vi oss att 50 miljoner kronor förs från anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader till utgiftsområde 25. Vi anslår däremot medel för att möjliggöra att dagersättningen höjs med 30 kr per dag och värdesäkras samt att bostadsersättning till asylsökande återinförs med 500 kr för ensamstående och 1 000 kr för familjer.

Eftersom vi anser att återvandringsbidraget ska slopas bör anslaget 1:3 Migrationspolitiska åtgärder kunna minskas.

Mot bakgrund av att regeringens neddragning av anslaget 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden är orimligt stor ökar vi anslaget med 100 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Den nya instans- och processordningen har minskat behovet av bevakade utresor för avvisade och utvisade. Med hänsyn härtill och då medel inte bör anvisas för att genomföra avvisningar av personer som är i så dåligt skick att det krävs ambulans och medföljande medicinsk personal anser vi anslaget 1:7 Utresor för avvisade och utvisade kan minskas med 100 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

3. Anslag inom utgiftsområde 8 Migration (mp)

Gunvor G Ericson (mp) anför:

Miljöpartiet de gröna har presenterat sitt alternativ till ekonomisk politik och budgetpolitik i budgetmotionen 2008/09:Fi272 och tillhörande kommitémotioner.

I vår budgetmotion konstaterar vi att läget i världsekonomin just nu försämras snabbt. Konjunkturbarometern pekar på att hushållens syn på ekonomin är betydligt dystrare än normalt. Även arbetsmarknaden försvagas påtagligt. Sysselsättningen förväntas sjunka och arbetslösheten stiga. Antalet lediga platser anmälda till Arbetsförmedlingen minskar och antalet ungdomsarbetslösa har stigit. Antalet varsel stiger. Risken är stor för en kraftig konjunkturedgång.

Miljöpartiet föreslår i årets budgetmotion flera åtgärder som syftar till att stärka Sveriges konkurrenskraft och samtidigt möta konjunkturedgången. Bland annat presenteras ett omfattande paket med yrkesutbildningar som syftar till att öka företagets tillgång på arbetskraft samtidigt som det skapas nya chanser för stora grupper att komma in på arbetsmarknaden.

På längre sikt menar vi att klimatförändringen är den, utan jämförelse, största utmaning Sverige och världen just nu möter. I budgetmotionen föreslår vi omfattande insatser för att minska Sveriges utsläpp av växthusgas. Med Miljöpartiets politik minskar Sveriges oljeberoende snabbt vilket stärker vår ekonomiska ställning och gör oss mindre sårbara för globala konjunktursvängningar. De investeringar i järnväg och energieffektivisering av bostäder vi föreslår skapar nya arbetstillfällen. Satsningar på ny

energiteknik och miljöteknik skapar möjlighet för nya företag att växa fram. Det är vår övertygelse att det går att förena ekonomisk utveckling och skapandet av nya jobb och företag med att ställa om samhället i hållbar riktning.

I Miljöpartiets budgetmotion presenteras en ny satsning för att nå miljömålen. Vi tar till skillnad från regeringen Miljömålsrådets rekommendationer på allvar. Vi presenterar också reformer av våra trygghetssystem som gör att arbetsmarknaden fungerar bättre och att färre personer hamnar utanför.

Regeringen Reinfeldt har genom sin skatte- och otrygghetspolitik skapat klyftor i Sverige. Många människor har farit illa. Vår ambition är att skapa förutsättningar för alla människor att delta på arbetsmarknaden och bidra till samhället utan att för den skull straffa dem som är sjuka och arbetslösa. Införande av barntid skapar bättre möjlighet för småbarnsföräldrar att kombinera föräldraskap och arbete. Med Miljöpartiets budgetförslag minskar klyftorna i Sverige och solidariteten ökar.

Vi presenterar också omfattande satsningar för att motverka diskriminering vilket gör att det skapas större möjligheter för fler människor att delta på arbetsmarknaden. De förändringar vi föreslår kring skatter, socialförsäkringar liksom miljö- och klimatpolitiken leder till ökad rättvisa mellan män och kvinnor. I årets budgetmotion görs en stor satsning på att höja kvaliteten i skolan. Vi skapar utrymme för pedagogisk utveckling, fortbildning av lärare och större möjligheter till modersmålsundervisning och ämnesundervisning på modersmål.

En avgörande fråga för ekonomisk utveckling, välbstånd och fungerande arbetsmarknad är en god folkhälsa. Miljöpartiet föreslår flera satsningar för bättre folkhälsa, liksom satsningar för att förebygga mäns våld mot kvinnor. Andra stora satsningar som vi föreslår är inom miljö- och klimatbiståndet.

Finansutskottets majoritet bestående av Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna har ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Genom det beslutet har man också avstyrkt Miljöpartiets förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster och därmed förutsättningarna för vårt budgetförslag. Av den anledningen tar vi inte del i beslutet om anslag inom utgiftsområde 8. I stället redovisas här den fördelning av anslag inom utgiftsområde 8 som förordas i vår anslagsmotion 2008/09:Sf378.

Anslagen inom utgiftsområde 8

Miljöpartiet anser att det finns utrymme för en betydande effektivisering av Migrationsverkets verksamhet. Därmed kan verkets anslag minska med 40 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Vi anvisar medel för att genomföra en tillfällig amnesti för dem som fick ett avvisningsbeslut enligt den tidigare utlänningslagen och som fortfarande befinner sig här, inte har begått grova brott och hjälpligt kan visa sin identitet. Vi anser att amnestin också ska gälla de s.k. papperslösa som befinner sig i Sverige.

Vi anvisar också medel för att möjliggöra att alla gömda, dvs. även vuxna, från den 1 januari 2009 ska ges rätt till hälso- och sjukvård på samma villkor som andra har som är bosatta i Sverige.

Eftersom vi anser att offentliga biträden ska utses av migrationsdomstol och inte av Migrationsverket anvisar vi inte några medel under anslaget 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden. Medlen under detta anslag för vi i stället till anslaget 1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden.

Vi menar att det finns stora effektivitetsvinster att göra om det införs ett tak för hur många gånger försök att utvisa en person ska få ske och om färre personer avvisas från Sverige. Eftersom samordningen mellan polis och Migrationsverket brister bör verkställighet åvila endast en av myndigheterna. Även detta ger effektivitetsvinster.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:1 Budgetpropositionen för 2009 utgiftsområde 8:

1. Riksdagen godkänner det mål som regeringen föreslår för utgiftsområde 8 Migration samt godkänner att det tidigare målet för migrationspolitiken upphör att gälla (avsnitt 2.3).
2. Riksdagen anvisar för budgetåret 2009 anslagen under utgiftsområde 8 Migration enligt uppställning i propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:Fi270 av Mona Sahlin m.fl. (s):

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om myndighetsprövning vid arbetskraftsinvandring.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om offentligt biträde i utlänningsärenden.

2008/09:Sf238 av Betty Malmberg (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dagersättningen inte ska reduceras för asylsökande under 19 år som har ett extrajobb.

2008/09:Sf260 av Anne Ludvigsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillgång till mödrahälsovård för gömda och papperslösa kvinnor.

2008/09:Sf268 av Bodil Ceballos m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av utbildning för all personal som arbetar med migrationsfrågor om jämställdhet mellan män och kvinnor, HBT, mänskliga rättigheter och barnens bästa.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att beslut om offentligt biträde enligt utlänningslagen ska fattas av migrationsdomstol och inte av Migrationsverket.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sätta en gräns för hur många utvisningsförsök som får göras.

2008/09:Sf273 av Göran Lindblad (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av en auktorisation av de rättsliga biträden som ska företräda asylsökande.

2008/09:Sf309 av Yilmaz Kerimo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om asylsökandes boendesituation under väntan på uppehålls- och arbetstillstånd.

2008/09:Sf317 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp):

Riksdagen begär att regeringen snarast återkommer med ett lagförslag om papperslösa rätt till sjukvård i enlighet med vad som anförs i motionen om principen om människors lika värde och allas rätt till vård utifrån behov.

2008/09:Sf319 av Bodil Ceballos m.fl. (mp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lösa situationen för de papperslösa.

2008/09:Sf331 av Lars Ohly m.fl. (v):

31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Migrationsverket i uppdrag att organisera kurser i opartiskt användande av Migrationsverkets landinformation.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en sådan ändring i utlänningslagen att det blir möjligt att förordna offentligt biträde i ärenden som handläggs enligt Dublinförordningen.
43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Rättshjälpsmyndigheten, alternativt länsrätten, bör förordna offentliga biträden i utlänningsärenden.

2008/09:Sf332 av Kalle Larsson m.fl. (v):

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag på lag om att de som fått avslag på sin ansökan enligt den tidsbegränsade lydelsen i 2 kap. 5 b § utlänningslagen ska beviljas uppehållstillstånd om det inte föreligger särskilda skäl som talar emot detta som att han eller hon gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag som innebär att den som kan göra sannolikt att hon eller han varaktigt befunnit sig i Sverige sedan den 1 januari 2008 och inte gjort sig skyldig till grov brottslighet ges permanent uppehållstillstånd.
4. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att asylsökande, personer som undanhåller sig avviseringsbeslut samt papperslösa som befinner sig varaktigt i Sverige ska erhålla full hälso- och sjukvård inom ramen för befintligt hälso- och sjukvårdssystem och tandvårdssystem på samma villkor som övriga bosatta i Sverige.

2008/09:Sf343 av Kalle Larsson m.fl. (v):

5. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om återställande av bostadsersättning vid eget boende i enlighet med vad som anförs i motionen.
6. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur regler för bostadsbidrag för asylsökande bör utformas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att komma till rätta med trångboddhet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i samarbete med Socialstyrelsen bör utforma riktlinjer angående möjligheter för asylsökande att erhålla hälso- och sjukvård inom ramen för befintligt hälso- och sjukvårdssystem.
10. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om omfattande sjuk- och tandvård för asylsökande och papperslösa.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram en informationssatsning om landstingens skyldigheter att tillhandahålla hälsoundersökningar för asylsökande m.fl.

2008/09:Sf349 av Eva Johnsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta en samrådsgrupp vid Migrationsverket kring asyl och religion.

2008/09:Sf354 av Nikos Papadopoulos och Leif Pettersson (båda s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av asylsökandes tillgång till hälso- och sjukvård.

2008/09:Sf356 av Göran Lindblad och Ulrika Karlsson i Uppsala (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ersättning till landsting för hälso- och sjukvård avseende asylsökande.

2008/09:Sf359 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen beslutar avslå regeringens förslag att godkänna det mål som regeringen föreslår för utgiftsområde 8 Migration samt förslaget att godkänna att det tidigare målet för migrationspolitiken upphör att gälla (avsnitt 2.3 i propositionen).
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 8 Migration enligt uppställning:

2008/09:Sf364 av Leif Jakobsson m.fl. (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över lagen om eget boende.

2008/09:Sf368 av Bodil Ceballos m.fl. (mp):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätt till hälso- och sjukvård samt skola för irreguljära migranter.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regulariseringar bör vara tillåtna i EU-länderna då sådana behov föreligger.

2008/09:Sf369 av Inger Davidson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hälso- och sjukvårdslagen bör vara överordnad migrationslagstiftningen.

2008/09:Sf375 av Veronica Palm m.fl. (s):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en framgångsrik arbetskraftsmigration förutsätter bibehållen ordning och reda på arbetsmarknaden, med respekt för gällande villkor och kollektivavtal.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de fackliga organisationernas möjlighet att medverka vid bedömning av behovet av arbetskraftsinvandring liksom bevakande av anställningstryggheten måste beaktas särskilt.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av de juridiska ombudens roll och funktion i asylprocessen.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kostnaden för de juridiska ombuden.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagen om eget boende (EBO) måste ses över.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av dagens ersättningssystem till individen.
27. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 8 Migration enligt uppställning:

2008/09:Sf378 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 8 Migration enligt uppställning:
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en regularisering för papperslösa personer i Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en rätt till hälso- och sjukvård för gömda vuxna flyktingar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att migrationsdomstolarna ska utse offentliga biträden.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvisa och avvisa färre personer från Sverige.

2008/09:Sf380 av Ulrika Karlsson i Uppsala (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten till eget boende (EBO).

2008/09:N435 av Mona Sahlin m.fl. (s):

34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om myndighetsprövning vid arbetskraftsinvandring.

2008/09:A380 av Yilmaz Kerimo m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över lagen om eget boende (EBO).

2008/09:A396 av Berit Högman m.fl. (s):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om myndighetsprövning av arbetskraftsinvandring.

2008/09:A402 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att värna EBO-principen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionspartiernas förslag

Anslagsförslag för 2009 under utgiftsområde 8 Migration

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag		
		s	v	mp
1:1 Migrationsverket	2 053 510	−4 000	−314 000	−40 000
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	2 449 000	−29 000	+510 000	
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	352 097		−2 000	+250 000
1:4 Domstolsprövning i utlänningsärenden	458 231		+20 000	
1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden	198 800			+93 000
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	93 255	+29 000	+100 000	−93 000
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	204 202		−100 000	−130 000
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	90 218			
Summa	5 899 313	−4 000	+214 000	+80 000

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2009 under
utgiftsområde 8 Migration

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning.

Företrädarna för s, v och mp har avstått från att delta i beslutet om anslag (se särskilda yttrandena 1–3).

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)		Utskottets förslag
1:1	Migrationsverket	2 053 510
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	2 449 000
1:3	Migrationspolitiska åtgärder	352 097
1:4	Domstolsprövning i utlänningsärenden	458 231
1:5	Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden	198 800
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	93 255
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	204 202
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	90 218
Summa för utgiftsområdet		5 899 313